

A NEMZETKÖZI TÁRSADALOMTUDOMÁNYI INFORMÁCIÓS ÉS DOKUMENTÁCIÓS BIZOTTSÁG TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Földi Tamás

a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdasági Információs Csoport igazgatója

A Nemzetközi Társadalomtudományi Információs és Dokumentációs Bizottság (Comité international pour l'information et la documentation en sciences sociales, CIIDSS) vezetősége 1979. április 5–7. között Budapesten tartotta ülését az MTA Közgazdasági Információs Csoport rendezésében. Az ülés több, a hazai szakembereket is érdeklő problémát tárgyal.

A Bizottság 1950-ben alakult az UNESCO kezdeményezésére és támogatásával. Feladata a nemzetközi információcsere és együttműködés előmozdítása a társadalomtudományok területén. E nemzetközi szervezetben arányos képviselőket kaptak a kutatók és az információs szakemberek, a különböző társadalomtudományi diszciplínák és társadalmi–gazdasági rendszerek, valamint az információs intézmények különféle típusai.

A Bizottság különösen sokat tesz a Kelet-Nyugat együttműködés fokozásáért, valamint a fejlődő országokkal való kapcsolatok ápolásáért. Információpolitikai, szabványosítási, műszaki–fejlesztési, oktatási kérdésekkel foglalkozik és nemzetközi együttműködésben kiadványokat jelentet meg. Az utóbbiak sorába tartozik a *Nemzetközi Társadalomtudományi Bibliográfia*, amely magában foglalja a közgazdasági, politikatudományi, szociológiai és antropológiai sorozatokat és éves kötetekben jelenik meg. A csaknem 3 évtizede rendszeresen, napvilágot látó bibliográfia adattára már félmillió adatra duzzadt, s ez a szám évente 25 ezer adattal gyarapszik, ami 100 ezer adatból kerül kiválogatásra.

A bibliográfiában nagy súllyal szerepelnek szocialista országok és a fejlődő országok kiadványai is. Jellemző adat, hogy a közgazdasági bibliográfia több mint 100 szocialista országbeli folyóiratot dolgoz fel és közülük hazánkból is több mint harmincat. A magyar adatszolgáltatást az MTA Közgazdaságtudományi Intézetének Könyvtára, az Országgyűlési Könyvtár, a Fővárosi Szabó

Ervin Könyvtár, valamint az MTA Néprajzi Kutatócsoport Könyvtára végzi.

A budapesti ülés egyik legfontosabb napirendi pontja *a bibliográfia számítógépesítésének előkészítése* volt. Az anyagi erőforrások korlátozottsága folytán az adattár visszamenőlegesen gépi olvashatóvá tételétől el kellett tekinteni. (Ez minimálisan 1 millió dollárba kerülne.) Folyamatban vannak azonban a tárgyalások arról, hogy egy New-York-i indexelő cég saját vállalkozásaként kiadná a megjelent több mint 100 kötet kumulatív indexét. Az indexelés nehézségei miatt a földrajzi mutató összeállítása kap prioritást.

Az UNESCO anyagi támogatásával rövidesen megkezdődik a munka *a kurrens bibliográfiai adatok gépi olvashatóvá tételére*. Először a közgazdasági sorozat 1979. évi kötete kerül az UNESCO számítógépére. Később mind a technikai, mind a pénzügyi bázist szélesíteni kívánják. A végső cél mind a négy bibliográfiai sorozat gépileg olvashatóvá tétele és bekapcsolása az on-line információk rendszerébe.

A Bizottság tovább folytatja *a társadalomtudományi folyóiratok nemzetközi nyilvántartását*. Előkészíti ezek 5. világjegyzékének kiadását. Ez lesz az első olyan jegyzék, amely nemcsak nyomtatott, hanem gépileg olvasható formában is elkészül és bekerül az UNESCO számítógépes adattárába.

Az UNESCO megbízásából a Bizottság állítja össze *a társadalomtudományi információs szolgálatok világjegyzékét*. A jegyzék magyar adatait az MTA Könyvtára gyűjtötte össze és küldte el a Bizottság részére.

Az UNESCO kezdeményezésére a Bizottság felvette programjába *a társadalomtudományi dokumentációs nyelvek nemzetközi összeírását*. Összeírásra azok a nemzetközi és nemzeti osztályozási rendszerek és tezauszok kerülnek, amelyek alkalmasak a társadalom-

tudományok nemzetközi irodalmának tartalmi feltárására.

A Bizottság szorgalmazza az együttműködést a nemzetközileg használatos társadalomtudományi információs kiadványok között. 1979 októberére a nyugat-berlini Politikai Dokumentációs Központtal együttműködve összehívta a *politikatudományi nemzetközi információs kiadványok szerkesztőinek értekezletét*. A tárgyalások középpontjában a szolgáltatások összekapcsolhatóságának kérdései állnak majd. Ennek előmozdítására egy kanadai vezetés alatt álló munkacsoport megkezdte a kiadványok összehasonlítására irányuló vizsgálatot. Hasonló vizsgálatok magyar irányítással már 1977 óta folynak a közgazdasági bibliográfiák tekintetében. A Bizottság előirányozta, hogy az együttműködés megindítására a Nemzetközi Közgazdasági Társasággal karöltve összehívja a közgazdasági információs kiadványok szerkesztőit is.

A Bizottság az 1950-es évek végén megjelentette a jogi dokumentáció forrásainak katalógusát. A mostani ülésen elhatározták, hogy magyar szakember vezetésével megindítják a második kiadás munkálatait.

A tapasztalatok szerint a fejlődő országok a nyugati országok által nyújtott segélyek keretében gyakran olyan információs technikákat kapnak, amelyek nem felelnek meg fejlettségi színvonaluknak és a sajátos helyi körülményeknek és közben alapvető információs feladatok maradnak megoldatlanul. A Bizottság elhatározta, hogy két fekete-afrikai országban (Kenya és Szenegál) az ottani szakemberekkel együttműködve megvizsgálja az információs igényeket és kielégítésük leghatékonyabb

módjait. Az erre irányuló projektum megindításához az UNESCO anyagi támogatást nyújt.

A Bizottság azzal kapcsolatban, hogy az UNESCO információs programját a társadalomtudományokra is kiterjesztik, megvizsgálja egy sor UNESCO-irányelv valamint normatív kiadvány alkalmazhatóságát a társadalomtudományokra. Ebben a munkában magyar szakemberek is közreműködnek.

A Bizottság szakértőinek jelentős szerepük volt az OECD által 1979 elején már 3. kiadásban megjelentetett angol, francia és spanyol nyelvű *Macrothesaurus* összeállításában, amely a gazdasági fejlődés fogalmkörét öleli fel, valamint a szociológiai teaurusz összeállításában is. Újabban a kielii Világ gazdasági Intézet Könyvtárával együttműködve a Bizottság előkészíti egy háromnyelvű (angol, német, francia) *közgazdasági teaurusz* összeállítását. Résztvesz az UNESCO *Interconcept* programja végrehajtásában, amely a társadalomtudományi fogalmak különböző értelmezéseit hivatott összegyűjteni. E program végrehajtásának magyar szakemberek is részesei.

Szoros kapcsolatot tartanak más nemzetközi szervezetekkel, elsősorban az UNESCO-val, a Nemzetközi Társadalomtudományi Tanáccsal, az egyes társadalomtudományok nemzetközi szervezeteivel, továbbá az információs szakma regionális és nemzetközi szervezeteivel. E szervezetek egy része képviselteti magát a Bizottságban.

Végül megemlítjük, hogy Magyarország az 50-es évek vége óta áll kapcsolatban a Bizottsággal, amelynek jelenleg egy magyar vezetőségi és egy rendes tagja van. A Bizottság sajátos vonása, hogy tagjainak száma korlátozott: a rendes tagok száma 14, a külső tagoké 12.

FÖLDI Tamás: A Nemzetközi Társadalomtudományi Információs és Dokumentációs Bizottság tevékenységéről

FÖLDI, T.: On the activities of the International Committee for Information and Documentation in Social Sciences

A CIIDSS (Comité international pour l'information et la documentation en sciences sociales = Nemzetközi Társadalomtudományi Információs és Dokumentációs Bizottság) 1950-ben alakult az Unesco kezdeményezésére és támogatásával. Célja a nemzetközi információcserre és együttműködés előmozdítása a társadalomtudományok területén. Legutóbbi, 1979. április 5-7. között Budapesten tartott ülése alkalmából a szerző ismerteti a Bizottság tevékenységét, kiadványait és küszöbön álló feladatait.

Initiated and supported by Unesco, the International Committee for Information and Documentation in Social Sciences (ICIDSS) was established in 1950 in order to promote international information transfer and cooperation in the field of social sciences. To mark the latest session of the Committee held in Budapest, 5-7 April 1979, the author presents a brief account of its activities, publications and forthcoming tasks.

* * *

* * *

ФЕЛДИ, Т.: О деятельности Международного комитета информации и документации по общественным наукам

Международный комитет информации и документации по общественным наукам (Comité international pour l'information et la documentation en sciences sociales - CIIDSS) был создан по инициативе и при поддержке ЮНЕСКО в 1950 году. Целью создания комитета явилось содействие международному обмену информацией и сотрудничеству в области общественных наук. В связи с его последним заседанием, проведенным с 5 по 7 апреля 1979. г. в г. Будапеште, автором дается описание деятельности, изданий и предстоящих задач комитета.

FÖLDI, T.: Über die Tätigkeit des Internationalen Komitees für gesellschaftswissenschaftliche Information und Dokumentation

Das Internationale Komitee für gesellschaftswissenschaftliche Information und Dokumentation (ICIDSS), gegründet 1950, auf Initiative und mit der Unterstützung der UNESCO, fördert den internationalen Informationsaustausch und die Kooperation auf dem Gebiet der Gesellschaftswissenschaften. Anlässlich seiner Sitzung vom 5. bis 7. April 1979 in Budapest beschreibt der Verfasser die Tätigkeit, die Publikationen und die zukünftigen Aufgaben des Komitees.

